

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

D. d. V. d. W. tegen De Morgen en demorgen.be

Met een brief van 22 maart 2024 dient meester Wim De Colvenaer namens zijn cliënt D. d. V. d. W. een klacht in tegen De Morgen en demorgen.be. Aanleiding is een artikel van 23 februari 2024 op demorgen.be met als titel *Opinie. De zaak-Acid: een gevaarlijk vonnis voor de expressievrijheid* en een artikel van 24 februari 2024 in De Morgen met als titel *Meningen. Justitie. Een gevaarlijk vonnis voor de vrijheid van expressie*.

Hoofredacteur Remy Amkreutz van De Morgen en demorgen.be antwoordt met een brief van 3 juni, waarop meester De Colvenaer reageert met een brief van 19 juni 2024.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft op 18 november 2024 een hoorzitting gehouden. Meester De Colvenaer woonde namens D. d. V. d. W. de hoorzitting bij. Voor De Morgen en demorgen.be was adjunct-hoofdredacteur Sam Feys aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel is een opiniestuk van professor emeritus Dirk Voorhoof met kritiek op het vonnis in de strafzaak tegen Nathan Vandergunst, alias Acid. Vandergunst werd veroordeeld omdat hij de naam van klager had vermeld in een YouTubevideo over het Reuzegom-arrest. Volgens Voorhoof houdt het vonnis een bedreiging in voor de expressievrijheid. In de eerste zin na de titel en inleiding van zijn opiniestuk vermeldt Voorhoof de naam van klager en de naam van de vennootschap rond het restaurant van zijn ouders. Onderaan het artikel staat een voetnoot met volgende informatie: *Naast de naam van de veroordeelde wordt ook de naam vermeld van de klagers die het initiatief namen tot deze belangwekkende rechtszaak. Het strafproces is openbaar.*

In de bijdrage schrijft prof. Voorhoof onder meer : *Acid koos ervoor om een Reuzegommer te identificeren die een indirecte maar belangrijke rol had gespeeld in de dramatische afloop voor Sanda Dia. Het gaat om de voormalige voorzitter van Reuzegom, die mee het fatale doopritueel uittok. En blijkbaar gaf hij ook instructies aan de andere Reuzegommers om online boodschappen en gruwelijke foto's van die avond te wissen.*

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER neemt aanstoot aan de vermelding van zijn naam, hij zegt dat het opiniestuk zijn privacy schendt en feitelijk onjuiste informatie bevat.

De opiniebijdrage werd gepubliceerd de dag na een vonnis van de correctionele rechtbank in Brugge. De inzet van dat proces was net dat klager Nathan Vandergunst, alias Acid, had aangeklaagd omdat die de naam van klager in zijn YouTubevideo had vermeld. Nathan Vandergunst werd, onder meer, schuldig bevonden aan online belaging. In het vonnis is er sprake van doxing. Dat is het zonder toestemming online publiceren van persoonsgegevens van een individu of organisatie als wraakoefening.

Klager is het slachtoffer van dit misdrijf. Artikel 23 van de Code bepaalt dat er bijzonder voorzichtig met slachtoffers van criminaliteit moet worden omgesprongen.

Klager vernam dat de auteur van de opiniebijdrage er bij De Morgen op aandrong om zijn naam in de aanhef van zijn artikel te laten staan. Er was geen enkele maatschappelijke relevantie om de naam van klager te vermelden. Klager wijst erop dat geen enkel ander medium zijn naam vermeldde. Dat gebeurde niet tijdens het proces, maar ook niet na de uitspraak. Zonder de vermelding van de naam van klager was de kritiek van de auteur op het vonnis even krachtig geweest.

Een slachtoffer van een misdrijf kan eventueel worden geïdentificeerd als hij een publiek figuur is. Klager is dat niet en zo staat het ook in het vonnis van Brugge waarover de opiniebijdrage gaat. Ook de Raad voor de Journalistiek oordeelde in een eerdere klacht van klager in 2022 al dat klager geen publiek figuur is.

In de opiniebijdrage staan manifeste feitelijke fouten. De auteur schrijft dat klager een indirecte maar belangrijke rol speelde in de dood van Sanda Dia, dat hij het fatale doopritueel mee uittekende en dat hij blijkbaar instructies gaf om online boodschappen en foto's van die gruwelijke avond te wissen. Als een media-expert zoals prof. Voorhoof dat schrijft, dan gaat het publiek er door de autoriteit van de auteur van uit die feiten juist zijn.

Klager was destijds lid van de studentenvereniging Reuzegom, maar hij was niet aanwezig op de studentendoop waarbij Sanda Dia om het leven kwam. Klager is in die gerechtelijke procedure nooit in verdenking gesteld, noch strafrechtelijk veroordeeld. Het vonnis in Brugge heeft het over feiten waarvan de juistheid niet wordt aangetoond. De Morgen wist dat er over deze feitelijke fouten tegen De Morgen en HUMO bij de burgerlijke rechtbank in Antwerpen een procedure liep. Die rechtbank zegt in een vonnis van 19 april 2024 dat deze beweringen manifest onjuist zijn.

De vermelding van deze manifest onjuiste feiten druist niet alleen in tegen artikel 1, 2 en 6 met betrekking tot waarheidsgetrouw berichten, maar ook tegen de richtlijn bij artikel 14 van de Code. De Morgen had voor het publiek duidelijk moeten maken dat de opiniebijdrage relevante en manifest feitelijke fouten bevatte.

De Morgen en demorgen.be benadrukken dat het om een opiniebijdrage gaat over een bijzonder maatschappelijk relevant en controversieel vonnis, uitgesproken in een openbare terechtzitting.

De auteur schreef in het verleden tal van opiniebijdragen over rechterlijke uitspraken en telkens vermeldde hij daar de namen van de procespartijen bij. Hij vond dat de naam van klager moest worden meegegeven, omdat die naam mee een punt van kritiek vormt in analyse van het vonnis. Bij de hoofdredactie van een krant bestaat er een grotere terughoudendheid om in te grijpen in een opiniebijdrage als die van de hand is van een juridisch expert, die vertrouwd is met de regels van het mediarecht en de journalistieke deontologie.

Klager heeft de rechtszaak tegen Nathan Vandergunst zelf opgestart door Vandergunst rechtstreeks te dagvaarden. Op die manier bracht klager de zaak zelf onder de aandacht. Klager kan zich daardoor niet op een schending van zijn privacy beroepen.

De Morgen spreekt zich alleen uit over de inbreuk op artikel 23 van de Code. Alleen die inbreuk maakte deel uit van de klacht die op 22 maart 2024 bij de Raad werd ingediend.

BESLISSING

De opiniebijdrage gaat over de veroordeling van influencer ‘Acid’ naar aanleiding van de video op YouTube waarin hij klager ter sprake bracht. In het vonnis beschouwt de rechtbank van eerste aanleg klager als het slachtoffer van het misdrijf belaging. De richtlijn bij artikel 23 van de Code bepaalt dat een journalist bijzonder terughoudend dient te zijn bij de identificatie van slachtoffers van criminaliteit, waarbij identificatie van publieke figuren een uitzondering kan vormen. Klager maakt aannemelijk dat hij geen publiek figuur is en dat het voor de redactie duidelijk moest zijn dat hij wilde vermijden om geïdentificeerd te worden. De redactie toont ook niet aan welk maatschappelijk belang het noemen van de naam van klager in deze context rechtvaardigt.

Anderzijds is de betwiste publicatie een opiniebijdrage en bepaalt artikel 14 van de Code dat redacties in alle onafhankelijkheid beslissen of ze een opiniebijdrage al dan niet publiceren. Deze vrijheid geeft hen evenwel geen vrijgeleide om bij de publicatie van een opiniebijdrage de andere principes van de Code te veronachtzamen.

Gezien de hierboven geschetste context is de Raad van oordeel dat de redactie bij de publicatie van de opiniebijdrage in dit specifieke geval onvoldoende terughoudend is omgesprongen met de identificatie van klager.

Over mogelijke feitelijke fouten spreekt de Raad zich niet uit, aangezien klager de klacht daarover pas heeft toegevoegd in zijn laatste repliek en ze grotendeels gebaseerd is op een vonnis van de burgerlijke rechtbank van 19 april 2024, ruim twee maanden na publicatie van het betwiste artikel.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is gegrond.

Brussel, 13 februari 2025